Keyvan Shahbazi: ‘Ik vind eigenlijk dat iedereen islamofoob moet zijn’

Posted on 7 februari 2026 by Filip Michiels

‘De Iraanse samenleving van december 2025 zal nooit meer terugkeren. Iedereen in Iran heeft nu wel een familielid, buurman of collega die de afgelopen weken door het regime is vermoord. Die smeulende vulkaan zal opnieuw uitbarsten.’ De Iraanse schrijver en columnist Keyvan Shahbazi werd in Iran gefolterd en ontvluchtte zijn geboorteland op 19-jarige leeftijd. Intussen voelt Shahbazi zich door het oprukkende islamisme zelfs in Nederland niet langer veilig.

De EU besloot onlangs de Iraanse Revolutionaire Garde op de Europese terrorismelijst te zetten. Is dat meer dan een symbolische beslissing?

Keyvan Shahbazi: ‘Deze maatregel zorgt ervoor dat ook de financiële tegoeden van de toplui van die Revolutionaire Garde bevroren worden, en het beperkt hen in hun bewegingsvrijheid. Een volgende stap zou de uitvaardiging van arrestatiebevelen door het Internationaal Strafhof kunnen zijn. De impact hiervan mag dus echt niet onderschat worden, ook al omdat de kinderen of gezinnen van heel wat commandanten van de Revolutionaire Garde in het Westen wonen.

'Doorgaans in zeer grote weelde overigens: de voorbije jaren doken er heel wat filmpjes op die daarvan getuigden. Ze wonen in luxe villa's, rijden met exclusieve wagens en feesten erop los. Allesbehalve een streng-islamitische levensstijl, en dit illustreert natuurlijk ook de enorme hypocrisie van het Iraanse regime. *Last but not least* zal de Revolutionaire Garde het hierdoor almaar lastiger krijgen om nieuwe mensen te rekruteren. Kandidaten weten nu immers dat ze nooit meer naar Europa zullen kunnen reizen.'

Heel wat mensen begrijpen niet waarom het zo lang geduurd heeft voor de EU die maatregel nam. Speelde de angst voor represailles tegenover westerlingen in Iran mee?

'Ongetwijfeld, maar dat Iran met die gijzeldiplomatie een stevig wapen achter de hand houdt, ligt natuurlijk vooral aan de halfslachtige houding van het Westen zelf. Westerse landen hadden reizen naar Iran al veel langer moeten verbieden. En de Revolutionaire Garde had al veel langer op de terreurlijst moeten staan, maar tot anderhalf jaar geleden blokkeerde onder meer de vroegere socialistische EU-buitenlandchef Josep Borrell die beslissing met allerlei smoesjes.'

U had enkele dagen geleden opnieuw contact met een oude vriend in Iran. Wat vertelde hij u? Hoe veilig is het daar voor de man in kwestie?

'Het regime heeft de internetverbinding enorm vertraagd, zodat er maar weinig beelden het land uit kunnen komen. Ook via WhatsApp bellen – wat in theorie behoorlijk veilig is – lukt amper, maar ik ben er inderdaad in geslaagd om contact te maken met die vriend. Omwille van zijn eigen veiligheid kan ik niet echt in detail treden, maar ik kan wel meegeven dat hij een relatief hoge functie bekleedt in de gezondheidszorg.'

'Hij vertelde me dat de huidige schatting van 30.000 doden wellicht behoorlijk conservatief is. Omdat de gevangenissen overvol zitten, reden er de voorbije dagen moordcommando's rond op motorfietsen. Mensen die ervan verdacht worden mee te protesteren, krijgen ter plekke meteen een nekschot. Hij wist ook van een ziekenhuis waar men de eerste hulpafdeling was binnengevallen en iedereen die daar verzorgd werd ijskoud afgemaakt was, inclusief de arts die daar de eerste zorg toediende. Gruwelijke verhalen dus, maar dit is op dit moment het lot van de Iraanse bevolking.'

Hoe blijft een regime dat zo gehaat wordt er toch in slagen om voldoende beulen te vinden om een dergelijke wrede repressie in stand te houden?

'Ik verwijs daarvoor graag naar een uitspraak van ayatollah Khomeini, de grondlegger van de Iraanse islamitische republiek. Hij zei in 1979 al: "Als wij een van hen doden, dan gaan we naar het paradijs. Als zij ons doden, gaan we ook naar het paradijs." Dit vat de ideologie van het regime treffend samen.

'Dit gezegd zijnde: ze krijgen het wel degelijk almaar lastiger om voldoende vers bloed te vinden, bijvoorbeeld voor de Republikeinse Garde. En dus gaan ze nu ook rekruteren in het buitenland, bij terreurorganisaties die ze zelf ooit mee hebben opgericht en die ze vaak ook al jarenlang financieren. Van Hezbollah in Libanon en Hamas in Gaza tot minder bekende terreurgroepen in Irak en Afghanistan. Die rekruten worden dan ingeschakeld bij eenheden van de Republikeinse Garde.'

Wat kan het Westen anno 2026 concreet nog doen, in de wetenschap dat Khamenei en co er blijkbaar niet voor terugdeinzen om desnoods duizenden of zelfs tienduizenden van de eigen burgers af te maken? Ziet u heil in een buitenlands militair ingrijpen?

'Nee. U moet weten: Iran is een bergachtig land, ruim vijftigmaal zo groot als Nederland. Dat kan je onmogelijk onder controle krijgen met buitenlandse troepen. Niet voor niets is Iran nooit gekoloniseerd geweest. Wat de Israëli's in juni 2025 hebben gedaan, toen ze met chirurgische precisie een heel aantal topfiguren van het regime hebben geliquideerd, lijkt me ook in de toekomst de te volgen weg. Daarna moet je het overlaten aan de Iraniërs zelf. Eventueel kan de zoon van de voormalige sjah een rol spelen als overgangsfiguur om het land na een regimewissel bij elkaar te houden.'

'Iran is géén Syrië of Irak, en het is ook geen Arabisch land, dat moeten we in Europa of in de VS goed beseffen. Maar tegelijk moet het voor iedereen hier heel duidelijk zijn dat de islamisten daar niets meer te verliezen hebben en dus ook voor niets meer zullen terugdeinzen. Ik acht hen zelfs in staat om de eigen steden te bombarderen indien nodig.'

U hecht weinig geloof aan de hernieuwde dreigementen van de Amerikaanse president Trump?

‘Trump heeft het nu constant over een nieuwe nucleaire deal met Iran, maar laat de bevolking zelf intussen al vier weken in de steek. Komt die deal er effectief, dan heeft hij zijn doel bereikt en verandert er niets voor de bevolking. We moeten vooral goed beseffen dat we met het moorddadige regime in Teheran echt geen deals meer kunnen sluiten. Het is primair gericht op de vijandschap met de VS en Israël in het bijzonder, en met het Westen in het algemeen. Het bestaat en overleeft enkel daarvoor.’

Maar u benadrukt wel al langer dat het Westen er wel degelijk veel belang bij heeft dat de islamisten daar ten val worden gebracht.

Absoluut. Met de Iraanse revolutie van 1979 is wereldwijd de grondslag gelegd voor de opmars van de politieke islam. Als de islam als politieke ideologie in Iran begraven wordt, dan zal dit ook grote positieve gevolgen hebben voor het Westen. Dit gaat dan over de steun aan allerlei islamitische terreurgroepen die wegvalt en de islamisering van heel wat Europese steden die op termijn zal afnemen, maar ook over de olieprijzen, over de machtsbalans in de regio, over de toekomst van Israël, noem maar op.’

U klaagde de voorbije weken in Nederland de nogal aarzelende steun in de media en de politiek voor de opstand aan. Speelt de aanwezigheid van een groot moslimelectoraat daarbij een rol, of is het toch vooral misplaatste politieke correctheid tegenover de islam?

‘Dat zijn twee belangrijke factoren, maar er speelt nog meer. Linkse politici en middenveldorganisaties in Europa zijn de wereld de voorbije jaren almaar meer gaan opdelen in slachtoffers versus daders. Wie een andere huidskleur of een andere religie heeft, is haast automatisch een slachtoffer. Wie blank of westers is, is doorgaans een dader. In die eenzijdige opdeling, kunnen Iraniërs – die nooit gekoloniseerd werden door het Westen – uiteraard geen slachtoffers zijn.

‘Hun echte onderdrukkers zijn islamisten, wat botst met het idee hier dat moslims juist deel uitmaken van de slachtoffergroep. Dat leidt, zeker ter linkerzijde, tot een soort van intellectuele kortsluiting. Op de koop toe komen de Iraniërs in opstand tegen een regime dat terroristische organisaties bewapent en financiert die ook tegen Israël strijden. Ook dat draagt natuurlijk bij tot die opvallende stilte bij de culturele elite in West-Europa.’

De geschiedenis lijkt zich te herhalen: ook na de revolutie van 1979

steunde die intellectuele elite, bijvoorbeeld in Frankrijk, voluit de ayatollahs.

'Inderdaad. Men is in Europa bijzonder hardleers en men weigert blijkbaar ook lessen te trekken uit de geschiedenis. Iemand zoals Michel Foucault, de beroemde Franse filosoof die zelf nota bene homoseksueel was, verdedigde de Iraanse revolutie vol passie. Tot hij zelf naar Teheran reisde en daar zag hoe homoseksuelen er zonder genade werden opgeknoopt. Waarna hij plots zweeg, maar nooit durfde toe te geven dat hij het volledig bij het verkeerde eind had gehad.'

In Duitsland doken er onlangs Afghaanse tegenbetogers op, gewapend met messen, die demonstreerden tegen Iraniërs die betoogden tegen de moordpartijen in Iran. Dat is best merkwaardig, in de wetenschap dat ook die Afghanen een islamitisch terreurregime ontvlucht zijn.

'Absoluut. En dat doet dus ook meteen vragen rijzen bij de échte intenties en motivatie van die mensen die zich hier als asielzoekers aanmeldden.'

U klaagt al jarenlang aan dat we hier in West-Europa veel te naïef en te tolerant zijn voor het islamisme. Wie vandaag kritiek durft te uiten op de islam, wordt meteen weggezet als islamofoob of racistisch. Hoe moeten we daarop reageren?

'We moeten vooral níet zwijgen. Ikzelf weet uit ervaring wat het islamisme inhoudt, en precies daarom weiger ik ook mijn mond te houden. We kunnen niet tolerant zijn voor intolerantie, ook wanneer die uitgaat van een religie die onze samenleving plots allerlei dwaze regels wil opleggen. Ik vind eigenlijk dat iedereen islamofoob moet zijn.

'Dat is, voor alle duidelijkheid, iets heel anders dan 'moslimofoob'. In tegenstelling tot mensen hebben religies of ideeën geen rechten. Integendeel, ze horen bekritiseerd of zelfs bespot te worden. Wie het daar niet mee eens is, kan uiteraard het debat aangaan.'

U liet onlangs blijken dat u overweegt om Nederland te verlaten, niet in de laatste plaats omdat u er zich almaar onveiliger voelt door de 'morele deken' die over het land is komen te hangen. Is de situatie de afgelopen

weken dan erger geworden?

'Ik heb nog niet meteen concrete plannen, maar ik denk wel dat ik op termijn eventueel moet uitkijken naar een woning ergens in een Zuid-Europees land. De voorbije dagen kreeg ik via mijn website een aantal bedreigingen, al kan ik daar niet al te veel over kwijt. Ik ben bezorgder dan vroeger, dat klopt, maar tegelijk heb ik ook al aangegeven dat ik niet beveiligd wil worden. Van een kogelvrije wagen naar een huis dat beveiligd is als een gevangenis, dat is geen leven. Mijn woning hangt nu al vol met camera's.

'Ik ben ooit naar Nederland gevlucht op zoek naar vrijheid. Blijkt die vrijheid ook hier niet langer mogelijk te zijn, dan zal ik mijn conclusies moeten trekken. Maar mijn mond houden omdat ik bedreigd word, dat zal niet gebeuren. Ik hoop echt dat Nederland wakker wordt.'

Keyvan Shahbazi *bundelde zijn persoonlijke ervaringen en essays in 'De prijs van vrijheid'*

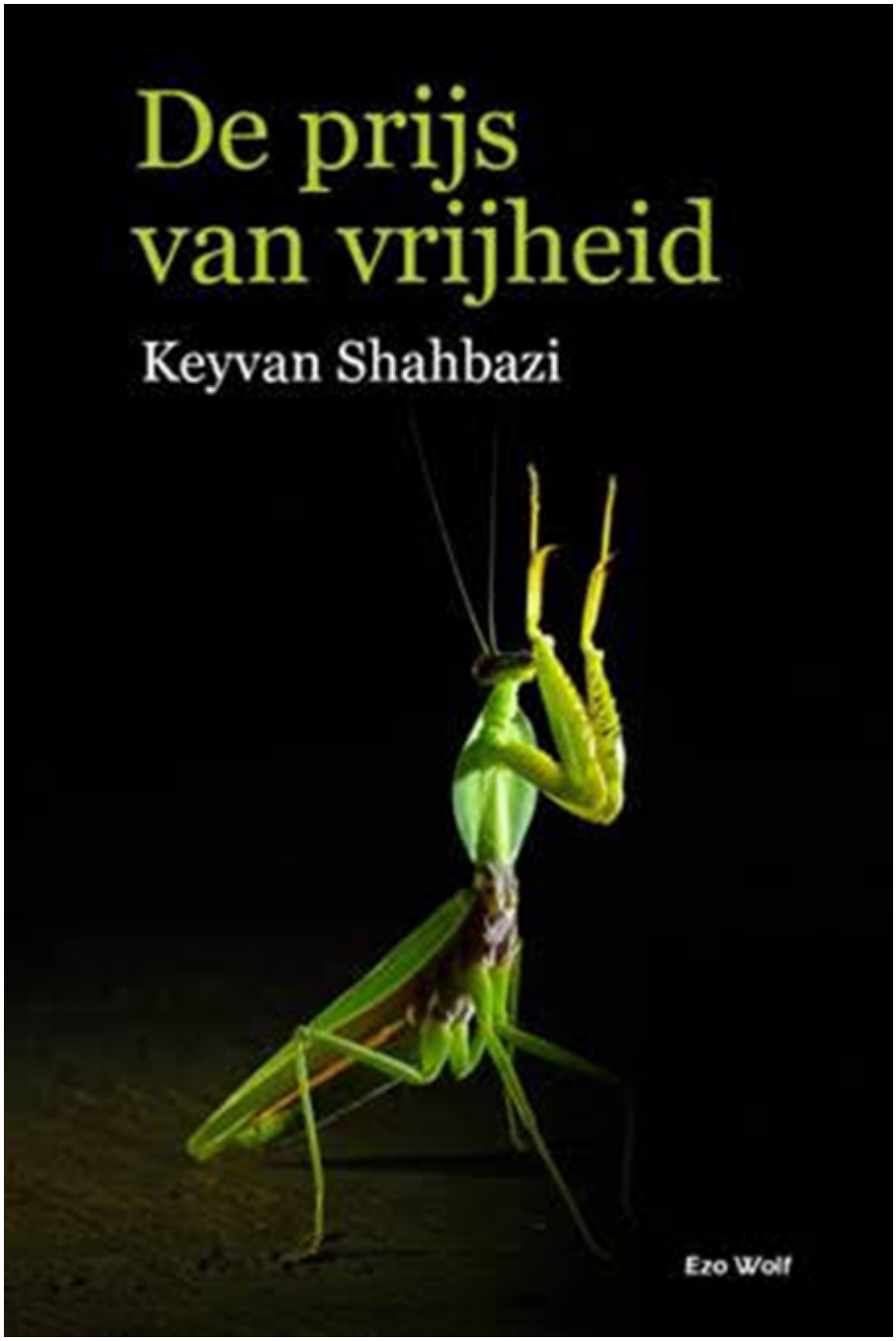

Dit interview verscheen 31 januari in Doorbraak.be.

Wynia's Week bestaat officieel 7 jaar! *Met dank aan alle auteurs, donateurs en alle andere lezers, kijkers en supporters.* ***Op naar de volgende 7 jaar! www.wyniasweek.nl/doneren***